№ 18 Ausgabe A.

HOMAN

Cena s pieresyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

no 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.

Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak:

na 4-aj staranie za radok drobnymi literami —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 18 (110) Hod II. Wilnia, 2 marca 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

Dobryje wieści z Zachodu.

I marca.

Zachodni teatr:

Naabapoł Ankr niekolki dzion tamu nazad my, dziela niekatorych pryczyn, swajej achwotaj i, jak zaŭsiody, planowa aczyścili czaść naszych pazycij i pieranieśli zaszczytu na druhuju, zahadzia pryhatawanuju liniju.

Worahi naszaho ruchu nie zaŭważyli. Naszy arjergardnyje warty swaimi operacijami pieraszkodzili wojsku worahoŭ, aścierożna naszczupywaŭszamu wakolicy, zaniać biez pralićcia krywi pakinutaho nami, razbitaho bombami pojasa. Adstupajuczy pierad pieraważywajuczymi siłami pawodłuh zahadu, hetyje słabyje atrady pryczynili woraham ciažkije straty, ŭziali ŭ ich 11 aficeroŭ i 174 pałonnych sałdatoŭ, zdabyli 4 kulemioty i dzieržacca jeszcze pierad naszymi pazycijami.

Paśla silnaho ahnia ŭczora ranicaj anhliczanie atakawali pry Le Translua i Saji. Ataka pry Le Translua adbita pierad zaharadziami, a pry Saji ataka, paŭtorenaja i ŭ naczy, adbita sztykami. Uwarwaŭszyjesia worahi adbity kontratakaj i utracili 25 dusz pałonnymi. Na dwoch wuzkich adrezkach założeny anhlickije „hniozdy“ stralcoŭ.

Na zachodnim Bierazi Maasu my zaszczytnym ahniom niedapuścili francuskaho udaru, jaki pryhataŭlaŭsia ranicaj.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Niczcha nowaho.

Pry silnym śniehu, ŭ lasistych Karpatach byŭ krapczeŭszy ahoń tolki na ŭschodzi ad Bystrycy. Na poŭnaczy ad darohi Waleputna, rasiejcy jeszcze raz daremna atakawali zdabytyje nami pazycii. U dalinach Slaniec i Ojtos i na wiarszynach miž dalinami Susita i Putna adbity ataki wialikich sił.

Front Makienzena: Rasiejskije drużyny razwiedczykoŭ wykinuty pry Faŭrej i Korbulu na Serecie.

Makiedonski front: Adbiwajuczy italjanskije ataki na ŭschodzi ad Parałowa, my ŭziali ŭ pałon 5 aficeroŭ i 31 sałdata.

Amerykanskaj wajny nia budzie.

WASZYNGTON (Reŭter). Prezydent Wilson i ministerstwo zahranicznych spraŭ dzieržacca toj dumki, szto ŭ adnosinach da Niamieczczyny nia treba rabić nijakich krokoŭ datul, pakul Kongress nie daść prezydentu szyrejszych prawoŭ. Na azbrajeńnie tarhowych parachodaŭ amerykanskaje prawicielstwo hladzić hetak: jano liczyć nie žadanym azbraiwać parachody, jakije wiazuć wajennyje materjały.

Paśla pramowy prezydenta Wilsona kiraŭniki respublikanskaj partii zajawili, szto jany ŭsio jaszcze proci paszyreńnia prawoŭ Wilsona.

Błokada Anhlii.

AMSTERDAM. Iznoŭ zatopleny try wialikije anhliskije i adzin hrecki parachod.

BERN. Jak danosiać z anhlickaj krynicy, na czarodnym zasiedańni impierskaj konferencii buduć razhledać plan orhanizacii adnej supolnaj armii dla Anhlii i ŭsich kołonij, zawloŭszy siudy wajennuju pawinnaść.

Wajennaje pałažeńnie u Pieciarburzi.

— SZTOKHOLM. Hłaŭnakamandujuczy pieciarburskim wajennym okruham abjawiŭ Pieciarburh na wajennym pałažeńni i ŭ adozwie da rabotnikoŭ pieraściarehaŭ ich pierad demonstracijami.

Pahibiel rasiejskich parachodou.

CHRYSTYANIJA. Adna niamieckaja padwodnaja łodka zatapiła 9 dobra aružnych rasiejskich parachodoŭ, kuplenych u Pałudziennaj Ameryce i jechaŭszych ŭ Ramanowo — aposzni punkt Murmanskaj czyhunki.

Zbor hroszy na wojsko.

WARSZAWA. Na aposznim zasiedańni tymczasowaj dzieržaŭnaj rady razhledali i zaćwierdzili statut komitetu dziela nacyonalnaho zboru achwiar na pawialiczeńnie kapitałoŭ dziela orhanizacii polskaj armii, na ahulna-nacyonalnyje mety i na orhanizaciju załatoha fondu abo nacyonalnaho banku.

U historyczny moment.

S kožnym dniom sprawa biełaruskaho nacyonalnaho adradžeńnia ŭ zaniatych ziemlach znachodzić usio macniejszy hrunt. Sprawa heta ŭsio krapczej i krapczej zwiazywajecca z usimi prajawami naszaho hramadzkaho życcia, — i dla biełarusa zdabywańnie praświety i dabrabytu robicca roŭnaznacznym sa zdabywańniem należnaho miejsca dla naszaho narodu ŭ rodnaj ziamli Biełaruskaj. A razam s tym wyrastajuć nowyje i nowyje rady rabotnikoŭ na narodnaj niwie, i jany — kožyn u mieżach swajej prafesii — supolnymi siłami tworać lepszuju buduczynu dla ŭsiaje Biełarusi.

U ciapierasznich wajennych czasach, kali tak trudna jeździć z miejsca na miejsco, kali ludzi nia mohuć zježdžacca razam dziela supolnych narad ab swaich sprawach, — nam, biełarusam, treba zwiertać asabliwuju uwahu na toje, kab, iduczy pa-asobku, my ŭsio-ž taki iszli-by da adnej mety, kab usim nam adzinakawa świaciła taja-ž samaja puciawodnaja zorka. Treba, kab i intelihient biełaruski ŭ horadzi, i rabotnik miestowy, i wuczyciel u wioscy, i zwyczajny chlebarob—usie roŭna razumieli-by swaju metu, ŭsie roŭna aceniwali-by wahu pierežywanaho momentu.

A dajści hetkaj zhodliwaści možem tolki tady, kali budziem kirawacca haraczaj luboŭju da swaich bratoŭ i swajho Kraju, kali kiniem służyć czužym bahom i ahledacca na czužyncoŭ. U najbliżejszych miesiacach, pobocz sa spadziewanymi ważnymi zdareńniami na wajennych teatrach, pawinna wyjaśnicca i dalejszaja buduczyna naszaj Baćkaŭszczyny. Jakaja jana budzie — my nia wiedajem. Ale my wiedajem adno: u dobraj ci ŭ złoj doli my zdalejem dajści swajej mety tolki tady, kali z razroznienych, raskinutych pa ŭsiej ziamli naszaj ludziej stworycca czyślenaje, krepka zwiazanaje supolnaj idejej hramadzianstwo, kali sercy naszy buduć bicca ŭ adzin takt, a dumki kirawacca da adnaho ideału.

I woś, kožyn biełarus, niezależnie ad taho, dzie i na jakim stanowiszczy jon byni byŭ, pawinien rupicca ab toje, kab szyryć miž akrużajuczymi jaho ludźmi biełaruskuju nacyonalnuju świedomaść, kab zbirać kala siabie szczyrych synoŭ narodu naszaho i pryciahiwać da raboty. Razam pracujuczy u sztodziennym życci, razam zdabywajuczy swoj chleb, hetyje ludzi ŭ patrebny moment zdalejuć ćwiorda wystupić za wolu i szczaście ŭsiaho naszaho narodu, ŭsiaho Kraju.

Dobraja nawuka.

Każuć, szto pryjaciela možna paznać u patrebi,—i heta sprawiedliwa nia tolki ŭ czysta prywatnych adnosinach miž ludźmi, ale i u hramadzkim życci. Ciapierasznije straszennyje czasy, ciapieraszni kryzis, jaki pierežywaje nasz Kraj, najlepiej wykazali, chto praŭdziwy syn naszaj Ziamli i chto — czužak, prybłuda.

My ŭžo nie raz adznaczywali, szto miž tutejszymi palakami panuje žadańnie pryłuczyć Biełaruska-Litoŭski Kraj da Polszczy, nia hledziaczy na toje, szto adwiecznyje żychary Kraju—biełarusy i litwiny—i słuchać nia choczuć ab polskim panawańni, bolsz dla nas strasznym, czym staraja niawola. I ŭžo hetaje žadańnie pakazwaje, szto kiraŭniczyje kruhi polskaho hramadzianstwa zusim nie cikawiacca tym, szto dobra i szto drenna dla Kraju, a dumajuć adno tolki ab karyści swajej niaczyślenaj hramadki. Ale i raniej—u sprawach unutrenaho sztodziennaho życcia, u sprawach zaleczywańnia ran, zroblenych naszamu Kraju wajnoj, — pieraważnaja czaść tutejszych palakoŭ adrekłasia ad usielakaj supolnaj pracy dziela karyści tutejszaho narodu. Najbolsz jarkim prykładam hetaho može służyć sumny kanieć Wilenska-Kowienskaho Hramadzianskaho Kamitetu, katory zakonczyŭ swajo niadoŭhaje życcio hod tamu nazad i ciapier može służyć za histaryczny materjał.

W. K. Hramadzianski Kamitet faktyczna orhanizawaŭsia ŭžo paśla adchodu rasiejcoŭ, chacia statut jaho byŭ zaćwierdżen jeszcze rasiejskaj ułaściu. Pierszymi orhanizatarami jaho byli palaki, katorym naszy staryje „haspadary“ pad toj czas najbolsz dawierali, dy nawat byli abiecalisia prysłać na ich ruki dla kamitetu 300.000 rub., tolki s pasyłkaj prypaźnilisia. Kali-ž pryjszli niemcy, palaki, razumiejuczy, szto czysta polskaja orhanizacija ŭ Biełaruska-Litoŭskaj staroncy nia može być pryznana ahulna-krajowaj, zwiarnulisia da predstaŭnikoŭ biełarusoŭ, litwinoŭ i żydoŭ, zazywajuczy ich u Kamitet dziela supolnaj pracy.

Zdawałosia-by, szto pry roŭnaj dla ŭsich pracy ŭsie nacii pawinny mieć i roŭnyje prawy ŭ Kamiteci, mieć adzinakawaje czysło swaich zastupnikoŭ.- Tym czasam, palaki, apirajuczysia na tym, szto pazwaleńnie na atkryćcie

Hramadzianskaho Kamitetu rasiejskije ŭłaści dali na ich ruki, predłažyli dla ŭsich inszych razam — dla biełarusoŭ, litwinoŭ i žydoŭ tolki paławinu miejsc u Kamiteci, zachawaŭszy druhuju paławinu dla siabie. Samo saboj jasna, szto takaja orhanizacija Kamitetu była zusim nieprawilnaja: wychodziło, szto narody, katoryje stanowiać asnowu naszaho Kraju, byli pastaŭleny na aposznim miejscy, a czysło polskich predstaŭnikoŭ zusim nie adpawiedało liczebnaści palakoŭ u naszym Kraju. Z hetaj pryczyny na naradzi biełarusoŭ, litwinoŭ i žydoŭ było zrazu že adznaczeno, szto pry takich warunkach nielha praroczyć wialikaj buduczyny Hramadzianskamu Kamitetu. Usiož taki, ćwiorda stojuczy na tym, szto ŭ hety ważny histaryczny moment usie hramadzianie Kraju—biaz rožnicy nacii—pawinny pracawać razam, biełarusy, žydy i czaść litwinoŭ prystali na zaprosseńnie palakoŭ i zhodzilisia zaniać miejsco, zusim nieadpawiednaje miejscu hetych narodaŭ u Kraju.

Kamitet, prystupajuczy da pracy, namieciŭ sabie szyrokuju prahramu i, wypaŭniajuczy jaje, pawinien byŭ zaniać u krajowym žyćci wielmi wydatnaje miejsco. Dawoli piereliczyć kamisii, katoryje pracawali pry Kamiteci: orhanizacyjnaja, kooperatyŭnaja, budoŭlanaja, rabotnickaja, praświetnaja i t. p. Na wialiki žal, nastrajeńnie polskaj pałowy czlenoŭ Kamitetu, zapraszaŭszaj tak nidaŭna inszych da supolnaj pracy, wielmi skora zmianiłosia: jany ŭbaczyli, szto, pracujuczy ŭ Kamiteci, jany buduć prynasić karyść usim žycharom Kraju—biaz roznicy nacyonalnaści, a heta pakazałosia im zusim lisznim. Užo tady paczała ŭ ich razwiwacca dumka, szto palaki ŭ Biełarusi i Litwie pawinny pracawać tolki dla swajej nacyonalnaj sprawy i za swaju baćkaŭszczynu pawinny ŭważać Polszczu. I woś jany ŭsie swaje siły paczali hurtawać tolki ŭ czysta polskich orhanizacijach, katoryje za pierszy punkt swajej raboty pastawili: „prydać naszamu Kraju polski charakter“ i na hetym hrunci damahacca addaczy jaho pad panawańnie Polszczy. Pry takim nastrajeńni i s takimi dumkami jany, samo saboj, nie mahli dalej pracawać u Hramadzianskim Kamiteci, bo jon mieŭ na meci paddzieržywać nia tolki zrujnawanych wajnoj palakoŭ, ale i biełarusoŭ, litwinoŭ i žydoŭ. Dy heta zrazu wyjawiłosia ŭ tym szto, karystajuczy sa swajej czyślenaj pierewahi ŭ Kamiteci, jany strymali sztuczna rabotu jaho. Praz niekolki miesiacoŭ Kamitet zusim nie zbiraŭsia. Dobra naładženyje i enerhiczna pracawaŭszyje kamisii jaho, nie majuczy mahczymaści dawiaści da wiedama Kamitetu rezultaty swaich prac, adna za adnej zamirali, i tolki rabotnickaja kamisija pieražyła ŭsie inszyje. Ureszci biełarusy i litwiny, pierekanaŭszysia, szto palaki nie daduć Kamitetu spaŭniać jaho zadaczy, dziela słusznaho pratestu proci polskaj palityki ŭsie razam wystupili s Kamitetu, a sa imi chutka pajszli predstaŭniki žydoŭ, rabotnickich orhanizacij i adzin-jadyny predstaŭnik polskaho demokratyzmu.

Tak, praz palityku polskich kiraŭniczych elementoŭ razbiłasia pierszaja sproba orhanizawać hramadzkije siły dziela pracy dla naszaho Kraju—razumiejuczy pad słowam „Kraj“ usich jaho žycharoŭ biaz roznicy nacii. I choć śmierć Hramadzianskaho Kamitetu była wialikaj utrataj dla hramadzianstwa, jana razam s tym prynіesła i karyść: jana pakazała, czaho, jakoj „apieki“ može nasz Kraj spadziewacca ad Polszczy, kalib palakam udałosia paniawolić Biełaruś i Litwu.

I. Mieleszka.

„Polskije apetyty“.

Pad hetym zahałoŭkam pisze „Вільне Слово“ (№ 10 — 3 lutaho 1917 h.):

„Na zasiedańni nowautworenaj tymczasowaj polskaj Dzieržaŭnaj Rady czlen hetaj Rady, Niemojowski, miž inszym, skazaŭ:

„My (palaki) razumiejem naszu historycznuju missiju, katoraja wymahaje paszyreńnia naszych hranic na wywyzwolenyje s-pad ułaści Rasiei ziemli, jakije sami ciahnucca da Polszczy“.

„Polskaja Dzieržaŭnaja Rada, jak pisze »Homan«, zwiarnułasia z adozwaju da polskich legionoŭ, kliczuczy ich »zdabywać patrebnyje dla Polszczy hranicy«.

„Jak baczym, apetyt palakoŭ, katoryje ŭczora stahnali pad rasiejskim jarmom, siahońnia wielmi wyras. Polskim panam — arystokratam choczecca czym skarej nakinuć biełarusam i litwinom nowaje jarmo. Za asnowu da paniawoleńnia hetych narodaŭ palaki biaruć swaich kołonistoŭ u miestoch Litwy, Biełarusi i Ukrainy, dy panoŭ-pamieszczykoŭ, jakije na tych ziemlach pražywajuć. Adnych i druhich — nadta niewialiki pracent, raŭnujuczy da sapraŭdnych haspadaroŭ Kraju. Biełarusy, jak dawiedywajemsia z »Homana« (№ 6), ćwiorda pratestujuć proci polskich apetytoŭ. Ich klicz: „Nia choczem nowaj niawoli.“ »Homan« pryzywaje ŭsich hramadzian Biełarusi i Litwy wystupić proci nowych nasilnikoŭ.

„Polskije mahnaty aszukiwajuć sami siabie dyj starajucca aszukiwać inszych, uhawarywajuczy siabie i druhich ab „histaryczнaj“ missii: paszyryć hranicy Polszczy za jaje etnohraficznyje mieży. Ale jany pamylajucca, kažuczy, bytcym susiednije ziemli ciahnucca da Polszczy, bo demokrat biełarus, jak i ukrainiec duszoju i ciełam nia može mieć niczoha supolnaho s polskim žadańniem panawać nad druhimi.

„Prypomnim palakam, szto žadańnie polskich arystokratoŭ paniawolić inszyje narody dawiało staruju Polszczu da Chmielniczczyny i da hajdamackich buntoŭ, rezultatam katorych byŭ pieradśmiertny klicz Kościuszki: „Kaniec Polszczy!“

Chto chocze swabody dla siabie, nie pawinien niawolić inszych narodaŭ“.

U Wilni i wakolicach.

× **Lekcii z biełaruskaj mowy.** Jak nam danosiać z Wrocława, prof. Abicht budzie czytać u Wrocłaŭskim uniwersyteci lekcii z biełaruskaj mowy i ŭ czarodnym letnim semestry.

Cikawa adznaczyć, szto ŭ minuŭszym zimowym semestry, ŭ jakim, jak my ŭžo pisali, praf. Abicht razbiraŭ „Batraka“ Jakuba Kołasa, czysło słuchaczoŭ-wajennych, katorych spiersza zusim nie było, u kancy semestra stanawiło blizka paławinu ŭsich studentoŭ, chadziŭszych na lekcii prafesara Abichta.

× **Biełaruski Klub** užo pierebraŭsia ŭ nowuju haspodu pry Wilenskaj wul. № 28.

Nowaja haspoda Klubu — szmat abszyrniejsza za staruju i robić wielmi sympatycznaje ŭražeńnie. Da hetaho treba dadać, szto Klub zawioŭ dobruju nawinu: heta — tanny, prystupny dla kožnaho bufet.

U pierszyje dni u Klubie pierebyło mnoha haściej, i heta sulić jamu dalejszaje ažyŭleńnie. Asabliwa ŭ ciapieraszni surjozny palityczny moment kožyn czuje patrebu zyjścisia z blizkimi jamu pa duchu ludźmi i abmieniacca dumkami.

U Klubie — mnoha hazet wilenskich, krajowych i zahranicznych.

U niadzielu Klub spraŭlaje swaje „ŭlaziny“ ŭ nowuju chatu. Niadzielny wieczar maje być wielmi cikawy.

× **Spadczyna pa wuczonym.** Nidaŭna pamierszyj žydoŭski wuczony Ben Ratner adpisaŭ usiu swaju ahramadnuju bibliateku wilenskaj žydoŭskaj abszczynie.

× **Pawyszeńnie poszlin.** Ad 10 lutaho, pa zahadu Hłaŭnakamandujuczaho na Uschodzi, pieramienieny taryfy poszlin; jany, naahuł, pawialiczeny.

× **U miestowym lombardzi,** Trockaja 14 (b. Franciszkanskije mury) 14, 15 i 16 marca h. h. ad 10 da 2 hadz. budzie adbywacca pradaža z licytacii załoženych reczej, dla wykupu katorych minuŭ termin. Pradawacimuć reczy, za katoryje nia płoczeny pracenty ad 31 marca 1916 h.

× **„Chryszczeńnie“ małaka.** Nahladajuczym za małakom udałosia wykryć rad ludziej, »chryściŭszych« małako. Za heta pakarany sztrafam: Pochalskaja Pietronela — Olimskaja 6—na 150 m.; Zofija Sawickaja — wul. Žaleznaj Chatki—na 120 m.; Antonina Korwin-Piotrowska—Rossa 18—na 90 m.; Gołda Karyska—Žydoŭskaja 3, 13—na 45 m.; Iła Szofer—Radunskaja 4, 6—na 90 m.; Rysze Gobicz — Krupiany zawuł.—na 66 m.; Helena Dogim—Radunskaja 41—na 45 m.; Josel Szpis Subocz 68—na 90 m.; Zofija Wasileŭskaja—Zarecznaja 5, 5 — na 50 m.; Fejga Złoczowska—Szawelskaja 5, 15—na 120 m. i Elja Rachman—Zawalnaja 17, 6—na 120 m.

× **Za pomacz u raspuście.** Na aposznim zasiedańni mirawoha suda za pasrednictwo ŭ raspuście Maryju Krawcewicz zasudzili na 90 m. sztrafu, a Rymu Chudzinskuju, z Antokalskaj wul., ukrywaŭszuju prancawatych prastytutak, — na 2 miesiacy wastrohu.

Č czytać jak CZ; Š—jak SZ

Reformacki ruch na Biełarusi.

Z adnej starany šyrokaja relihijnaja toleranсija, zdawien ustanoŭlenaja ŭ Biełarusi, a prywilej, wydany Wial. Kn. Litoŭskim i Biełaruskim Kazimiram panom i šlachcie na paŭsiecząsny i wolny wyjezd zahranicu, z druhoj starany, spryjali pašyreńniu reformackaho ruchu na Biełarusi. Pieršyje ślady reformackaj raboty u nas siahajuć paczatku XV stalećcia, kali Hieronim s Prahi, hussyt, budučy kala 1420 hodu ŭ Wilni i Witebsku, a takže mabyć i ŭ inšych bolšych miestoch siejaŭ pieršyje jaje zierniaty. Užo u 1516 hadu u Wilni nie chacieli płacić annaty ani šelaha Sw. Pietra i mała było sobrana na adpustach (Stryjkowski 737). Adnym s pieršych propahataroŭ luteranstwa byŭ Francišk Lissomani, bahamolec i spawiednik karalewy Bony i karala Zyhmonta Aŭhusta. Treba prypisać jaho ŭpływam, što karol Zyhmont u 1522 hadu wysłaŭ Lissomani da Lutra, kab toj prysłaŭ wučycieloŭ.

Kala 1525 hodu Ksiondz Francišk Rapegalan, litwin, wučeń samaho Lutra, miewaŭ kazańnia u duchu reformy. Hłaŭnym prypynkam reformy byŭ franciškanski klaštar, a paśla radziwiłłoŭski pałac u Wilni, (dzie ciapierašni dom dabračynnaści, kala Wilenskaj wulicy). U 1539 hadu muž słaŭnaj Barbary Radziwiłłoŭny (paźniej karalewy polskaj), Stanisłaŭ Gaštołd, rabiŭ starańnia, kab atkryć pieršuju ŭ Wilni škołu u duchu reformy, ale jamu Kapituła zabaraniła. Paru let paźniej škołu takuju atkryŭ Abram Kulwa.

Wialikije Kniazi Zyhmont Stary i Zyhmont Aŭhust nie pierepyniali reformackaho ruchu, naadwarot, sami spryjali jamu i cikawilisia im. Wierchawody protestantyzmu — Luter i Kalwin — nawat achwiarowywali im swaje twory i ličyli ich swaimi apiekunami.

Kala paławiny šesnadcataho stalećcia reformacki ruch u Biełarusi i Litwie zachopliwaje šyrokije kruhi hramadzianstwa. Nawuka Lutra ŭ Biełarusi šyryłasia najbolej siarod miestowych žycharoŭ,—šlachta prynimała kalwinizm. U hetym časie siarod panoŭ i šlachty protestantyzm tak wielmi pašyryŭsia, što sučaśniki ličyli usiu pahałoŭna šlachtu protestanckaj, aproč samaj drobnaj, mała čym rozniŭšajsia ad sielanstwa. Nowaje wučeńnie znajšło pieramožnych apiekunoŭ u asobach wialikich mahnatoŭ. Najbolej łažyli pracy i koštoŭ na pašyreńnie kalwinskaj nawuki familii Radziwiłłoŭ i Kiškoŭ. Kniaź Mikałaj Radziwiłł, maršałak i kancler Wialik. Kn. Litoŭska Biełaruskaho, u 1553 hadu publična adroksia ad katalictwa i pačaŭ sebirać kala siabie wydatniejšych wučycieloŭ kalwinizmu. U swaim dziedzičnym mieści Nieświžy jon abasnawaŭ drukarniu, u katoraj drukawaŭ knižki. Z hetaj drukarni wyjšli pa bielerusku kalwinski katechizm i Biblija, pracaj Symona Budnaho i Macieja Kawečynskaho. Za karotki čas na Biełarusi i ŭ Litwie, starańniem Radziwiłła Čornaho i Budnaho, byli atkryty i pabudawany 163 kalwinskije zbory, u hetym liku u Wilni, Kiejdanach, Biržach, Brest-Litoŭsku, Dubinkach, Holšanach, Ašmianach, Słonimie, Hrodnie i šmat ješče dzie.

U 1557 hadu u Wilni adbyŭsia kalwinski synod, na katory prybyło kala sta duchoŭnikoŭ. Usie wydatniejšyje biełaruskije mahnackije rody, jak: Kiški, Chodkiewičy, Hlebowičy, Sapiehi, Słužki, Zawišy, Wiśniewieckije, Wojny, Pacy, Abramowičy, Wołłowičy, Zenowičy, Puzyny, Horskije, i šmat inšych, byli ŭžo kalwinistami.

Inšyje z historykoŭ reformackaho ruchu na Biełarusi dahadywajucca, što kniaź Mikałaj Radziwiłł Čorny, šyručy kalwinizm, mieŭ na meci palityčnuju dumku: jon chacieŭ zrabić hetu wieru wieraj nacyonalnaj dla biełarusoŭ i litwinoŭ.

Pa śmierci Mikałaja Radziwiłła kalwinizm pačaŭ raspadacca. Šmat chto z wydatniejšych jaho paplečnikoŭ, u tym liku i Symon Budny, pryniali nawuku Socyna. Italjaniec Lelij Socyn pierečyŭ traistaści Boha. Pašyreńniu Socynjanstwa na Biełarusi šmat pamoh uciekač z Maskowii Chwiados Kosy.

Socynjancoŭ (abo unitaryjoŭ) uziali pad swaju apieku familii Kiškoŭ i Oleśnickich. Stali atkrywacca drukarni dla šyreńnia knižek u duchu hetaj nawuki: u Zasłaŭli, kala Minska, i ŭ Lubčy, kala Nawahrudka. Połacki šlachcic Wasil Ciapinski pierekłaŭ na biełaruskuju mowu Bibliju i drukuwaŭ jaje u swajej drukarni.

(Dalej budzie).

× **Kurs rubla:** Oficyalny — 2 m. 00 fen. za rubiel; u bankach pry pradažy — 2 m. 26 fen., pry kupli — 2 m. 30 f.

Pazyczkowaja kasa biare 6%.

× **Zhuba cennych papiercu.** U kancy taho tydnia tutaka byli zhubleny niekolki cennych papierou: Wilenskaho Ziamielnaho Banku, unutrenaj z wyihryszami rasiejskaj pazyki I i II wypusku, 5% obligacija II rasiejskaj pazyki i hasudarstwienaja renta.

× **Prapali** u tuju niadzielu Izrael i Rafael Goldenbergi, 12 i 10 hadou, sa swajej kwatery pry Kalwaryjskaj w. 10.

× **Temperatura.** Najwyszejszaja i najniżejszaja temperatura za apošnije dni była pawodłuh Celsija):

	najwysz.	najniž.
za dzień z 25 na 26	+ 1°	— 12°
„ „ z 26 na 27	+ 2°	— 2°
„ „ z 27 na 28	+ 1,5°	0°

Z USIAHO KRAJU.

Łaźni.

Dziela zamieny niamieckich hroszy na „niamieckije rubli i kapiejki“ atkryty razmiennyje kramy (łažni): u Wilni Wialikaja 66 i Žaleznadarožnaja 9; u Łyntupach — pry stancii; u Hoducziszkach — na rynku; u Swiencianach — na stancij; u Nowo-Swiencianach — pry stancii; u Zachodnich Sołach — pry stancii; u Uschodnich Sołach — pry stancii; u Oszmianie — pobocz s kamendanturaj; u Suwałkach — u Ratuszu; u Wierżbełowie — na stancii.

Bohdanoŭ.

BOHDANOU. Heta — typowaja biełaruskaja wioska, jakoj pierad wajnoj nichto nie znaŭ, aprycz najbliżejszych wakolic. Ciapier apisywajuć jaje wajennyje karespandenty ŭsich wialikszych hazet u centralnych dzierżawach. Pryczyna hetaho — toje, szto Bohdanoŭ — aposzniaja stancija czyhunki Lida—Maładeczna i lažyć pry samym fronci. Wiosku hetu pakinuli ŭsie žychary, i ŭ jej ciapier žywuć tolki niamieckije sałdaty.

Dziŭnaje ŭražeńnie robić heta biełaruskaja wioska sa swaimi nowymi žycharami — wajennymi, ŭ tym czasi, jak jaje syny-biełarusy znachodziacca niet wiedama hdzie.

Arenda wod.

SZYRWINTY. 15 marca hetaho hodu ŭ Szyrwinckim pawietowym uradzi buduć zdawać u arendu prawo na łoŭlu ryb ryby ŭ-wa ŭsich waziorach i ciakuczych wodach pawietu.

Asoby, katorym prynaležać samyje wody abo prawo łoŭli ryby ŭ ich, pawinny zajawić ab hetym da 10 marca. Inaczej jany swajo prawo hublajuć.

4 śmiarotnyje prysudy.

SZAFARKA, Janoŭskaho paw. Rasiejskije wajennyje Maciej Dzienisoŭ i Michał Zobałocki razam s tutejszymi žycharami, Iwanam Mikulinym i Prakopam Korpuszenkaj, zasudženy wajennym sudom na śmierć za toje, szto nia wydali swajho aružža i patronoŭ. 24 lutaho ich razstrelali ŭ Wilkomiry.

Nieszczaście z aŭtomobilem.

SEJNY. U naczy na 23 lutaho na szosse Suwałki—Sejny, niedaloka ad Krywe, aŭtomobil s 3 niemcami zwaliŭsia pad atkos. Adzin s jechaŭszych pamier ad ran.

Praz złość.

DEMBOWA, Marjampolsk. pawietu. Na chaŭturach u listapadzi taho hodu 4 dziaciukoŭ napali na piataho, majuczy na jaho złość, dy adzin uderyŭ jaho pałkaj s kancom, nalitym woławam, pa haławie, razbiŭszy jamu czerep. Niejkim cudam ranieny nie pamier, ale utraciŭ zdolnaść da pracy, dy jamu ŭwieś czas balić haława. Suwałkski akružny sud zasudziŭ winawajcu na 6 hadoŭ u papraŭczy wastroh.

Jeszcze ab opratkach łatyszoŭ.

Niekolki dzion tamu my pisali, szto nacyonalnyje opratki ŭ łatyszoŭ bliżka zusim wywialisia. U atkaz na heta adzin s czytaczoŭ „Libausche Zeitung“ pisze:

„Niedaloka ad Libawy jość jeszcze adno miejsco, dzie łatyszy dahetul zachawali swaje roznakolernyje nacyonalnyje opratki. Heta — Alszwangien. u 30 kilom. ad Goldingienu. Alszwangienskije sielanie žywuć asobnym swaim žyćciom i stanowiać jak-bytcym asobny świet. Susiednije žychary nazywajuć ich „sutami“. U katalickim kaścieli ŭ Goldingienie ich možna baczyć u nacyonalnych opratkach kožnuju niadzielu. Ich adzieža — damowaj raboty; tak sama doma robleny azdoby, jakije jany nosiać na szyi i na hrudziach. Na Iwana Kupału ŭ 1916 hodu jany apranulisia ŭ swaje nacyonalnyje opratki i spraŭlali staryje kupalskije abrady.

„Czortawo zamczyszcze“.

TUKKUM. Na pałudziennym zachodzi ad Tukkuma kala kazionnaho dwara Ekkendorf, u chutary Gieryng jość stara-pahanski žertwienik dziela paleńnia achwiar, ułoženy s 50 kamienioŭ roŭnaj wialiczyni. Akalicznyje ludzi nazywajuć jaho »Czortawym Zamczyszczem«.

Bolsz praŭdapadbnym wydajecca druhoje tłumaczeńni: szto razbityje tut niekali szwedy zakapali ŭ hetym miejscy mnoha zołata i kab adznaczyć toje miejsco, pałažyli na wierch kamieńnia.

WIESTKI Z RASIEI.

Atkryćcie Dumy.

PIECIARBURH (P.T.A.). 27.II. Hasudarstwienaja Duma paśla abiedu atkryła nowuju sessiju. Atkryćcie adbyłosia zusim spakojna. Paśla patryotycznaj pramowy marszałka Dumy, minister sielskaj haspadarki skazaŭ paŭtarahadzinnuju pramowu, haworuczy ab sposabach prakarmleńnia staronki. Na prawinciju nałožena pawinnaść dastaŭlać zbožže ŭ naznaczenaj miery dziela patreb armii i rabotnikoŭ, zaniatych u wajennaj pramyszlenaści.

Postupowy błok padaŭ žadańnie, kab prawicielstwo było reorhanizowano dziela zmahańnia s trudnaściami, wyzwanymi wajnoj. Paśla predstaŭniki roznych parlamenckich partij hawaryli ab unutrenym pałažeńni starany.

Hasudarstwienaja Rada na pierszym zasiedańni razhledała niekolki mienszaj wahi prajektoŭ.

Razruchi u stalicach.

SZTOKHOLM. U Piaciarburzi i ŭ Maskwie biezupynna uznimajucca razruchi s pryczyny daražyni. U tym tydni byli razhrableny 40 piekareń. Chacia dziela adahrewańnia ludziej, jakije stajać doŭhije hadziny pierad piekarniami, pastaŭleny specyalnyje pieczy, adnak było mnoha prypadkoŭ zamierzańnia.

Palicija atrymała „agienturnyje“ wiedamaści, szto ahitatary karystajuć sa zboru narodu pierad kramami dziela ahitacii i razdaczy praklamacij.

Raspradaža Rasiei.

SZTOKHOLM. Adzin z rezultatoŭ sajuźnickaj konferencii ŭ Piaciarburzi — heta pradaža adnaho z najbahatszych kapalnianych akruhoŭ, Nižnietagilskaho, jaki kupiło anhlickaje akcyjnaje tawarystwo za 15 miljonoŭ rubloŭ. Jeszcze pierad wajnoj hety okruh canili da 100 miljonoŭ rub.

Awansy pramyszlenikam.

SZTOKHOLM. Jak zajaŭlaje rasiejski minister tarhoŭli i pramyszlenaści, maje być asyhnowan kapitał 100 miljonoŭ rubloŭ dziela awansoŭ pa 6% dla kapalnioŭ i metalurgicznaj pramyszlenaści. Predryjemstwam dziela budoŭli parachodaŭ buduć dawać na wyhodnych warunkach kredyt na 20 hadoŭ.

Nieudacznyje „kantrakty“.

KIJEŬ. Abaroty i liczebnaść pryjechaŭszych na Kijeŭski kirmasz s pryczyny dezorhanizacii ruchu na czyhunkach wielmi nieznacznyje.

Z usiaho świetu.

Nieudaŭszyjsia zjezd.

LUGANO. Na kongresie italjanskich socyalistoŭ sekretar partii skazaŭ, szto italjanskaja i anhlickaja socyał-demoksacija predłažyli mižnarodnamu socyał-demokratycznamu biuro sazwać predstaŭnikoŭ nia tolki sajuznych staron, ale ŭsich sekcij. Adnak, francuskaja soc.-dem. partija admowiłasia ad hetaho, bo sprawa mira razhledacca nia budzie, i z hetaj pryczyny nima patreby sazywać mižnarodny soc.-dem. zjezd.

Žadańnie anhlickich rabotnikoŭ.

AMSTERDAM. Rabotniki ŭ Noriczu damahajucca wydaczy spažyŭnych praduktoŭ z wialikich prowijanckich składoŭ, naznaczenych dla fłotu. Prawicielstwo admowiłosia spoŭnić heta.

Razład u szwedzkich socyalistoŭ.

SZTOKHOLM. Sporki miž czlenami szwedzkaj socyalistycznaj partii, byŭszyje u aposznich hadoch, dawiali da taho, szto na 12—14 maja sazywajecca kongress, na jakimi budzie razhledacca sprawa utwareńnia nowaj socyalistycznaj partii radykalnaho kirunku.

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieszczeńnia.

27.II. **Zachodni teatr:**

S czyślenych nastupleńnioŭ anhliczan miž Sommaj i Ipram tolki ad no dajszło naszych akopoŭ. Uwarwaŭszyjesia na ŭschodzi ad Arra worahi byli wykinuty kontratakaj. Artyleryjskaja bitwa, naahuł, była zwyczajnaj siły.

Uschodni teatr:

Pry pamienszaŭszym marozi bajewaja czynnaść była wialikszaja, czym u aposznim czasi.

Makiedonski front: Niczoha nowaho.

28.II. **Zahodni teatr.**

Anhlickije nastupleńnia razwiedczykoŭ proci niekolkich punktoŭ frontu Artua adbity. U wakolicach Ankr plachotnyje styczki pierad naszymi pazycijami mieli žadanuju ŭdaczu. Na zachodzi ad Waji, pry En, adna z naszych wart na race papała ŭ ruki francuzoŭ. Konntratakaj my adwajewali jaje nazad i wyzwolili ŭziatych u pałon francuzami.

Na lewym bierazi Maasu adbity miejscowyje francuskije ataki, katoryje paśla silnaho ahnia pasczalisia ŭ naczy na paŭnocznym uschodzi ad Awokur. Na zachodzi ad Markircha, ŭ Woglezach, adbity nastupleńnia czatyroch francuskich družyn razwiedczykoŭ.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Biez pieramien.

Front erc-hercoga Jozefa: Naabapoł darohi Waieputna, ŭ pałudziennaj czaści lasistych Karpatoŭ, enerhicznaj atakaj naszy wojski zdabyli niekolki wiarszyn, zaniatych rasiejcami. Uziaty ŭ pałon 12 aficeroŭ i 1300 sałdatoŭ, zdabyty 11 kulemiotoŭ i 9 minamiotoŭ. Adbity niekolki rasiejskich kontratak u naczy.

Front Makienzena: Niczoha nowaho.

Makiedonski front: U zawaroci Czernaj italjancy atakawali zdabytyje nami 12 lutaho pazycii na ŭschodzi ad Parałowa. Usie hetyje silnyje ataki byli adbity z wialikimi stratami.

Austryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. 26/II. **Uschodni teatr:** (hl. niamieck. apaw.)

Italjanski teatr: Na prymorskim fronci i na paadzinokich adrezkach Tyrolskaho frontu iznoŭ uzniaŭsia ahoń artyleryi. Kala Wertojby naszy wojski ŭ naczy ŭwarwalisia ŭ zaniatuju wialikimi siłami worahoŭ transzeju, zrujnawali jaje, pierabili sałdatoŭ, dy resztu uziali ŭ pałon.

WIENA. 28.II. **Uschodni teatr:** (hl. niamieck. apaw.)

Italjanski teatr: Na prymorskim fronci ŭmiarkawany ahoń artyleryi. U

wakolicach Gercu naszy latuny zakidali bombami italjanskije tabory. Na paŭdni ad Marmolata; my ŭzarwali italjanskije składy z amunicijej.

Tureckaje apawieszczeńnie.

KONSTANTYNOPOL. 25.II. Naszy adważnyje wojski, cełу hod stajaŭszyje u Kut-el-Amary, dy na ŭschodzi i zachodzi ad jaje, adciahnuty planowa nazad na zachod. Worahi zusim nie zaŭważyli naszaho adchodu.

AMSTERDAM. Anhlickije wojski zaniali Kut-el-Amaru.

Bitwa na mory.

BERLIN (W.T.B.). U naczy z 25 na 26 lutaho naszy minanoscy ŭwarwalisia ŭ Anhlicki kanał za liniju Duwr—Kale i ŭ uście Temzy. U bitwie z minanoscami worahoŭ naszy minanoscy nijakich strat nia mieli. Druhi atrad naszych minanoscoŭ zrabiŭ naskok na Nors Forlend, udaczna abstrelaŭszy tamaka wajennyje budoŭli i miesto Marget. Usie naszy minanoscy wiarnulisia nazad celyje.

„Wajna da kanca!"

BERLIN (W.T.B.). 27.II. Rejchstag. Pry pierszym czytańni biudżetu impierski kancler wystupiŭ s pramowaj, haworuczy miż inszym:

„U hetym zmahańni za życcio i buduczynu naszaj dzierżawy, dajszoŭszym najwyszejszaho napruženńia, jość tolki adzin klicz: „Zmahacca i dajści pabiedy". Jak budzie wyhladać mir paśla wajny, ab hetym jaszcze rana hawaryć. Ale wajna zakonczycca takim miram, katory zdawolić nas za ŭsio, szto my wyciarpieli, i zabaspieczyć Niamieczczynie buduczynu".

„My, praŭda, szkadujem razrywu dyplomatycznych znosin z Amerykaj, ale dla nas nima adstupleńnia, a jość tolki adzin klicz: napieradl Anhlija paczynaje ŭżo razumieć niebaspiecznaść s pryczyny padwodnaj wajny. Naszy ŭdaczy ŭ padwodnaj wajnie—wialikszyje za ŭsie nadziei flotu. My ćwiorda pastanawili dabicca dla ŭsich wolnaho mora i my ćwiorda pierekanany, szto dabjemsia hetaho. Dziakujuczy gienijalnamu kiraŭnictwu hłaŭnaj kamandy, ŭsie naszy fronty dzierżacca ćwiorda. S poŭnaj wieraj my idziem na spatkańnie nastupajuczych miesiacoŭ.

Nastupleńnie na Italiju.

LUGANO. „Giornale d'Italia" u adnej staćci haworyć ab mahczymaści i nawat peŭnaści taho, szto niemcy pacznuć wialikaje nastupleńnie na Italiju. „Na szczaście,—pisze hazeta,—geograficznaje pałażeńnie italjanskaho frontu daje mahczymaść szybka pierekidać siły na ŭnutranaj linii. Dyj sajuźniki nie pakinuć Italii biez padmohi".

Ab sałonickich operacijach.

LONDON. Niżniaja Pałata. Dilon wostra krytykuje sałonickije operacii. Jon każe, szto ŭ tym hadu u armii Serrajla było da 60.000 chworych. Serrajlu nie dali proszenaj padmohi, i z hetaj pryczyny jon nia moh zrabić dywersii ŭ czasi rumynskaj katastrofy.

Anhlickaja pazyka.

LONDON. Na nowuju pazyku padpiska dała 21¹/₂ miljarda marak.

Razryu miż Amerykaj i Niamieczczynaj.

WASZYNGTON (Reŭter). Uswaim piśmie da Kongressu Wilson żadaje paŭnamocczyj azbroić tarhowyje parachody, kab dać adpor woraham, i „u patrebi ŭżyć aružnyje siły Złuczenych Sztatoŭ dzieła abarony praŭoŭ Ameryki na mory".

U Senaci byli burnyje sceny. Respublikancy damahalisia enerhicznych krokoŭ i pasyłki karabloŭ u pojas błokady.

Błokada Anhlii.

BERLIN (W.T.B.). Dźwie wiarnuŭszyjesia s pławańnia padwodnyje łodki zatapili 11 parachodaŭ, try parusnyje karabli i dwa rybackije ahulnaj jomkaściu 37.500 tonn.

LONDON (Reŭter). Parachod parachodnaho t-wa „Kunard", „Lakonija", 18.099 tonn, jechaŭczyj z Nju-Jorku, zatoplen.

BERGEN. Ad strachu pierad padwodnymi łodkami tut zabrałosia parachodaŭ razam na 100.000 tonn jomkaściu.

Spis wajenna-pałonnych naszaho kraju.

Z Wilni i Wilenskaj hubernl.

Tabor dla wajenna-pałonnych Sagan.

Postniakoŭ Wasil, Swienciany.
Czerniak Trafim, Rewkutowiczy.
Hryszmanoŭski Safron, Mirsz.
Lubczonak Cierencij, Wierelen.
Schabinski Juljan, Jabrowiczy.
Boszko Wasil, Wilnia.
Konopkielkos Iwan, Hankoŭ.
Marcinkian Jahor, Rakuzy.
Hryszkiewicz Justyn, Sześciel.
Jaszczuk Iwan, „
Żuk Lawon, Żukoŭka.
Dobrowolski Aleksandar, Obrul.
Kawalenko Piotr, Dworyszcze.
Łohosz Wasil, Bor.
Maławiejeŭ Jakaŭ, Starynki.
Rybiczonak Jazep, Pudziczy.
„ Sylwestar, Słabada.
Kazłoŭ Hryhor, Ilja.
Iwaniec Pawał, Kremieniec.
Szaramet Taŭkientij, Sojelniki.
Łojka Płaton, Zabałeć.
Szurko Wiktor, Nowiki.
Ruchla Mark, Ruchlowo.
Pietkim Piotr, Maszkajany.
Sztukmann Marcin, Saniczy.
Kaszko Pawał, Hajkoŭszczyna.
Linnik Hryhor, Paryszy.
Jetewicz Jazep, Preny.
Solonikoŭski Symon, Sierpki.
Rybiczonak Sylwestar, Słabada.
Kawalonak Anton, Pirszlina.
Dziekiewicz Ihnat, Podzamcze.
Sokołoŭski Stefan, Wilnia.
Tolejko Wincenty, Wilgi.
Opulski Władysłaŭ, Wilnia.
Łotoŭski Česłaŭ, Stepanowiczy.
Lewandoŭski Česłaŭ, „
Sliżeŭski Anton, Datjum.
Fedorec Arkadij, Luboczeŭ.
Sedobris Rafael, Siniczki.
Cetkiński Adolf, Wilnia.
Wasiczuk Wincenty, Rowali.
Daŭski Anton, Bojaszni.
Maliszeŭski Jazep, Folwonik.
Borowiec Bolesłaŭ, Kosuken.
Sak Aleksandar, Bojszni.
Bowodka Adam, Fotwonik.
Szewkus Bolesłaŭ, Ponastai.
Dejko Stanisłaŭ, Wukowiczy.
Łaŭrynowicz Izydor, Jadobar.
Darszkiewicz Konstancin, Boloki.
Paszkoŭski Stefan, Kozbolec.
Beserowicz Anton, Połowiczy.
Kerszki Ilja, Gieniewiszki.

Tabor dla wajenna-pałonnych Görlitz.

Aloksa Siamion, Wilnia.
Bartoszewicz Anton, Nowosiady.
Bżuse Anton, Bedziesza.
Dajuszkiewicz Stanisłaŭ, Osipan.
Fedorowicz Adolf, Stażynki.
Filon Jazep, Zahoszy.
Hajbowicz Jazep, Hruwszysko.
Hierasimoŭ Michaił, Wilnia.
Ihnatowicz Piotr, Iwje.
Iwaszkiewicz Michaił, Wilnia.
Janusakiewicz Wincenty, Dubroŭlany.
Jencewicz Kazimir, Paszkoŭszczyna.
Katkoŭski Jan, Sniposzczyn.
Kandratowicz Sciepan, Wołkoŭszczy.
Kaszkiewicz Wincenty, Czwiki.
Kawaleŭski Bronisłaŭ, Rudni.
Krulik Henryk, Lida.
Kurkoŭski Bronisłaŭ, Nowo-Stosna.
Kozen Hryhor, Malewiczy.
Lenartowicz kazimir Slekiroŭcy.
Lisnieŭski Jazep, Erje.
Malarczyk Pawał, Spusz.
Narunicz Jan, Sombiancy.
Nikulewicz Ludwik, Kołohoryszki.
Paŭlukiewizz Wincenty, Karklingo.
Pretka Franc, Stankowiczy.
Rabisa Wiktor, Wojciechi.
Eljasz Iwan, Wilnia.

Tabor dla wajenna-pałonnych Stralkowo. Stammabteilung.

Boreto Jazep, Wilnia.
Czesnawik Michaił, Wilnia.
Bużynski Stanisłaŭ, Wojdahi.
Rynkaryszek Ruwin, Wilnia.
Panisaeŭ Jahor, Wojdahi.

(Dalej budzie)

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar W. Łastoŭski.